REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare *nr. 30.*
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele
BIROURI de ANUNŢURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-riĭ de *Duminecă 2 fl.* pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare, Târgul Inuluĭ Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 201. Braşov, Vinerĭ 13 (26) Septemvrie. 1902.

Gogoriţa pangermanismului.

Atâta au tot strigat ḑiarele maghiare, că Saşii din Ardeal şi dimpreună cu ei toţĭ Nemţii din Ungaria, carĭ luptă pentru păstrarea limbei şi a naţionalităţii lor, sunt aţiţaţĭ şi puşĭ la cale de agitatorii pangermanĭ din afară, încât procurorii unguresci, câţĭ au figurat în timpul din urmă în procesele de pressă intentate ḑiariştilor nemţĭ din Ungaria de sud, n'au făcut, în pledoariile lor, decât a recita pasage întregĭ din articolii anti-germanĭ aĭ luĭ „Budapesti Hirlap“, „Magyarország“ ş. a.

Aşa merg lucrurile în era şovinistă. Nimenĭ nu-şĭ bate capul pentru a constata adevĕrul séu chiar pentru a face sĕ triumfe dreptatea, ci dat fiind odată semnalul de atac, toţĭ sĕ ia după cei-ce strigă mai tare în contra acelora, asupra cărora e îndreptat atacul.

Aşa s'a întêmplat şi la góna pornită în contra pretinşilor agitatorĭ nemţĭ din Ungaria de sud. Afirmă şi strigă ḑiarele, o repetéză toţĭ câţĭ le cetesc şi le cred, şi o „constată“ în fine cu mare aplomb însuşĭ procurorii înaintea Curţilor cu juraţĭ, că pangermanismul şi nu alt-cine-va e causa tuturor relelor ce înveninéză simţul şi cugetarea Şvabilor bănăţenĭ şi ameninţă maghiarismul cu nimicire.

După „agitatorii din afară“ sunt Saşii din Ardeal, pe carĭ îi suspiţionéză că ar sădi ură şi înverşunare contra maghiarismului între Şvabĭ. Din întêmplare casa, în care se află tipografia ḑiarului „Deutsches Tagblatt für Ungarn“ din Timişóra, a ajuns proprietatea unuĭ Sas ardelean. Acésta a fost de ajuns spre a lăţi credinţa între şovinişti, că „agitaţia“ printre Şvabĭ ar fi susţinută cu banĭ săsescĭ.

Faptul însuşĭ al apariţiunei aceluĭ ḑiar german în Timişóra, care, fiind bine scris, contribue mult la redeşteptarea sentimentului naţional amorţit între Şvabĭ, însuşĭ faptul acesta, ḑicem, face ca şoviniştii ungurĭ sĕ-şĭ piérdă cumpĕtul şi sĕ turbe de mânie.

Işĭ póte omul închipui până la ce grad s'au înfierbêntat creerii acestora, décă, cum s'a întêmplat în procesul ultim al ḑiaristuluĭ Korn dela „Grosskikindaer Zeitung“, procurorul nu s'a sfiit a debuta cu următórea pré gróznică poveste, ḑicênd din cuvênt în cuvênt:

„In Germania s'au format reuniunĭ, a căror scop este de a încorpora imperiului german pe Germanii de pe întreg globul pămêntuluĭ. Cum-că acеştĭ pangermanĭ vor ruinul maghiarismuluĭ, spre a pregăti ast-fel calea pentru estinderea imperiuluĭ german, e fórte învederat. Este unul din scopurile mărturisite ale pangermanilor; cu cât mai curênd va dispăré adevĕratul maghiarism, cu atât mai iute póte sĕ-şĭ estindă şi marele imperiu german graniţele sale peste Ungaria ş. a.“

Vorbind de aceste mirozenii, acelaşĭ procuror c'o apostrofă teatrală se adreséză către juraţĭ, le presentéză pe acusat ca pe un anteluptător al acestor ideĭ pangermane în Bănat şi le mai spune, că pangermanismul susţine cu banii sĕĭ „agitaţia“ anti-maghiară din Bănat.

Este tocmai la timp, ca sĕ vadă şi cei din Germania, la ce grad s'a urcat trufia maghiarisătorilor, care trufie a fost indirect nutrită de către politica germană, ce şi-a fost aflat cea mai înaltă espresiune în lingusirile famosului toast dela Budapesta al împĕratuluĭ Wilhelm.

Se spune, că procesele, condamnarea şi prigonirea redactorilor germanĭ din Ungaria de sud, a făcut în adevĕr o impresiune estraordinară asupra publiculuĭ german din imperiu.

Foile germane până în timpul cel mai nou nu aduceau decât numai laude Maghiarilor pentru presupusul lor liberalism şi cavalerism. Fi-vor ele şi de aci încolo de aceeaşĭ părere, vĕḑênd cum se mănuéză libertatea de pressă, a cuvêntului şi a cugetării şi faţă cu seminţia germană din Ungaria?

Tratările asupra pactului s'au urmat alaltăerĭ în Viena între cei doi miniştri preşedinţĭ şi miniştrii de resort. O scire telegrafică din Viena spune, că în urma tratărilor de alaltăerĭ s'a dobêndit o apropiere asupra mai multor puncte controversate. Probabil, că tratările vor dura până la finele sĕptĕmâneĭ.

Cultul luĭ Kossuth l'a răpit şi pe contele *Karolyi* Pista sĕ ţină un discurs din cele mai „patriotice“ cu ocasia serbării centenaruluĭ luĭ Kossuth în *Careiĭ-marĭ.* Ĕtă ce ḑise contele:

„Cei-ce în trecut sĕu în present vor sĕ paradeze cu *lealitatea şi fidelitatea* lor către regele încoronat al Ungariei prin absenţa lor (de la serbările pentru Kossuth), *s'au înşelat* grozav, fiind-că *regele încoronat al Ungariei nu póte nega nicĭ-odată, ci trebue sĕ recunóscă, că Ludovic Kossuth a fost o stea conducĕtóre* fără păreche pentru naţiunea sa. Luĭ are sĕ-i mulţumĕscă Maghiarul nenumĕrate creaţiunĭ, ne maĭ amintind înfiinţarea statuluĭ maghiar, parlamentarismul sĕu; el a dat aripĭ gândirii, dând viĕţă pressei libere; luĭ avem sĕ-i mulţumim succesul urias, în urma căruia s'au dĕrîmat păreţiĭ despărţitorĭ între cetăţenĭ şi cetăţenĭ, am devenit egalĭ în drepturĭ şi suntem [adĭ] [toţĭ] egalĭ. *Décă va recunósce-o acésta regele nostru*, atuncĭ şi *el* nu va puté decât *sĕ aprecieze* manifestarea pietăţiĭ faţă de Ludovic Kossuth, marele fiiu“...

Groful Karolyi prea e pretensiv şi prea şi-a dat vênt cu discursul sĕu.

Esemplul prinde. Se depeşéză din *Chichinda-mare*, că redactorul Artur *Korn* de la „Grosskikindaer Zeitung“ *a fost somat de căpitanul oraşuluĭ se-şĭ arate domiciliul în timp de 48 óre.* Korn a cerut prin petiţie sĕ i-se admită ca domiciliu Chichinda-mare ceea-ce *i-s'a refusat.*

Vedem, că esemplul şefului de poliţie din Timişóra a găsit imitatorĭ. In adevĕr în urma mĕsurilor acestora poliţienescĭ redactorii urmăriţĭ nu vor mai puté locui şi lucra unde vor vré, ci vor fi restrînşĭ a-şĭ avé domiciliul în comuna lor natală. Acésta este o restríngere a libertăţiĭ mai strasnică, decât pe timpul iobăgiei.

America şi Evreii din România.

Din Newyork se anunţă, că ḑiarul *„Evening Post“* ia posiţie faţă cu nota secretaruluĭ de stat american *Hay* privitóre la Evreii din România.

Acéstă fóie ḑice, că Hay în diplomaţia sa a sciut sĕ evite pericolul unuĭ *refus scurt*, din causă că America nu aparţine puterilor semnatare, prin aceea, că şĭ-a asigurat din capul loculuĭ sprijinul Angliei, aşa că puterile semnatare n'ar puté se resolve lucrul c'un rĕspuns scurt. Printr'asta însĕ nu s'a delăturat încă cestiunea, décă a fost îndreptăţit Hay la o procedere atât de estraordinară şi încă ne mai pomenită?

E întrebare mai întâiŭ, ḑice „Evening Post“, că óre *America are drept de a se plânge?* Acésta e mai mult decât îndoios, căcĭ are legĭ, carĭ opresc imigrarea celor lipsiţĭ de orĭ-ce mijlóce; a şi oprit pe Evreiĭ „*păuperĭ*“ (săracĭ lipiţĭ) de a se aşeḑa pe teritoriul eĭ şi póte sĕ o facă şi în viitor.

Al doilea este mare întrebare, *décă tratatul de la Berlin mai are de fapt valóre de drept.* România e aḑĭ o putere cu totul alta ca la 1878. Ea jócă aḑĭ un rol mai însemnat. De aceea e sigur, că puterile triplei alianţe *nu vor da un rĕspuns nefavorabil pentru România*, că *Rusia*

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Nopţĭ senine.

De F. M. Dostojewskij.

Nóptea întâiŭ.

(2) (Urmare).

„Vedeţĭ, de ce m'aţĭ gonit? Décă puteam sĕ rĕmân la d-vóstrĕ, nu vi-s'ar fi întêmplat nimica...“

„Dér nu vĕ cunosceam: credeam, că şi d-vóstrĕ...“

„Ei, şi acum mĕ cunósceţĭ?“

„Aşa puţintel... de esemplu, de ce tremuraţĭ?“

„O, d-vóstrĕ aţĭ ghicit-o îndată“, rĕspunseiŭ eu, încântat de deşteptăciunea feteĭ. „Da, aţĭ ghicit la prima vedere, cu cine aveţĭ de-a face. In adevĕr, faţă cu femeile sunt timid şi nu tăgăduesc, că sunt emoţionat, tot aşa de emoţionat, ca şi d-vóstrĕ înainte de asta cu câte-va minute, când v'a speriat domnul acela. Décă mâna mea tremură, asta vine de acolo, că nicĭ-odată n'a atins încă o mână atât de drăgălaşă, ca pe a d-vóstrĕ. Nicĭ nu sciu cum se vorbesce cu damele, şi ĕtă chiar în momentul acesta nu sunt sigur, décă n'am spus o prostie“.

„Décă vreţĭ, sĕ fiu sinceră, vĕ mărturisesc, că asemenea timiditate place femeilor, din care causă nicĭ nu vĕ las sĕ plecaţĭ, până nu mĕ veţĭ însoţi până acasă“.

„Pentru Dumneḑeu! Ce bunĕtate!“ ḑiseiŭ eu, aprópe fără respiraţie de emoţiune. „Acuma [sunt] deja de două-ḑecĭ şi şése de anĭ şi nu cunosc pe nimenĭ, credeţi-mĕ, nu cunosc nicĭ o damă. Eu n'am de loc cunoscinţe. Şi visez în fie-care ḑi, că în cele din urmă totu-şĭ voiŭ face o cunoscinţă. Ah, décă aţĭ sci, de câte-orĭ am fost eu amorezat în acest chip!“

„Dér cum.... de cine eraţĭ amoresat?“

„De un ideal, de o fiinţă femeiéscă, pe care o vĕd în vis. Aşĭ vré sĕ-i spun acesteĭ fiinţe, că mĕ prăpădesc singur, aşĭ vré sĕ o implorez, sĕ nu mĕ respingă, sĕ o conving, că este datoria uneĭ femei, sĕ dea ascultare rugăminţilor, timide ale unui om nenorocit, cum sunt şi eu... ceea-ce cer eu de la ea, nu este, decât sĕ-mĭ dea voie, sĕ-i spun două vorbe frăţescĭ... numai două cuvinte, şi apoi putem sĕ ne despărţim, pentru a nu ne mai întâlni nicĭ-odată...“

„Aceea n'ar fi o femeie bună, décă nu cum-va ar fi o idiótă orĭ nĕcăjită în acel moment din óre-care pricină, décă n'ar vré sĕ asculte acele două cuvinte pentru-carĭ vĕ rugaţĭ cu atâta stăruinţă. Dér, vĕ rog, pe ce aţĭ cunoscut, că eu sunt o femeie, pe care d-vóstrĕ sĕ o ţineţĭ vrednică de atenţiunea şi prietenia d-vóstrĕ?“

„Pe ce am cunoscut? Dér d-vóstrĕ eraţĭ singură... acel domn, s'a purtat atât de obraznic, şi era nópte: trebue sĕ admiteţĭ, că este o datorie...“

„Nu, nu, încă mai înainte, când eram dincolo. Dór şi d-vóstrĕ aveaţĭ de gând sĕ vĕ apropiaţĭ de mine!“

„Când eram dincolo? Aşa e. Mĕ simţiam aḑĭ aşa de fericit, mergeam, cântam, aşa momente fericite n'am avut, de când sunt. Póte aveam numai o ilusie — scusaţi-mĕ, că vi-o reamintesc, mi-se părea, că plângeaţĭ... ér eu — eu nu puteam sĕ aud aşa ceva — inima mi-se strînsese. Era compătimirea mea frăţéscă un pĕcat? Puteam eu sĕ vĕ ofensez, când îmĭ trecù prin minte, sĕ mĕ apropiu de d-vóstrĕ?“

„Vĕ mărturisesc, că sunt fórte veselă, că nu m'am înşelat în d-vóstrĕ“, rĕspunse fata. „Acuma însĕ, ĕtă-ne sosiţĭ Trebue sĕ dau pe strada asta; nu mai am decât doi paşĭ. Rĕmâneţĭ sănĕtos! Vĕ mulţumesc!“

„Dér, nu putem sĕ ne mai revedem?“

„La început nu voiaţĭ, decât două vorbe, ér acum... de altminterĭ nu vréu sĕ vĕ ḑic nimica; póte ne mai vedem“.

„In tot casul, mâne am sĕ vin aicĭ, tot la acest timp, şi voiŭ fi fericit, sĕ-mĭ reamintesc ce s'a întêmplat aicĭ erĭ. Am îndrăgit acest loc“.

„Mâne séră la órele ḑece trebue sĕ fiu aicĭ. N'am pe nimenĭ, cui sĕ spun o vorbă, de la cine sĕ cer un sfat. Pe stradă, se înţelege, că nu se caută sfetnicĭ, d-vóstrĕ sunteţĭ însĕ o escepţie. Vĕ cunosc, ca şi când am fi prietenĭ de cel puţin două-ḑecĭ de anĭ. Mâne am sĕ vĕ destăinuiesc totul despre mine. La revedere!“

„La revedere!“

Ne despărţirăm. Tótă nóptea am cutrierat străḑile. Nu puteam sĕ mĕ hotă-

asemenea *nu va întreprinde nimic în contra României*, că apelul la tratatul din Berlin va fi respins cu politeţă şi că vocile Angliei şi Americei vor rĕsuna în pustiu, şi numai prin aceea vor fi scutite de ridicul, că apelul a avut *accentul umanităţii*, cu tóte că cea mai de aprópe *espediţie englesă de deportaţi*, séu cea mai de aprópe *despoiare de drept a Negrilor* în America, ar dovedi, ce avem sĕ credem despre umanitatea englesă şi americană. Aşa este privită nota sensaţională în Europa.

In America se recunosc motivele umane ale lui Hay, se speră însĕ — dice „Even. Post" — că rĕspunsul va fi destul de politicos, pentru ca sĕ li-se uşureze în viitor bărbaţilor de stat americani, de a lua de urechi puterile în interesul rasselor asuprite. Nu putem felicita însĕ pe Hay, că dintr'un incident mic împinge America în valurile politicei europene şi o espune *posibilităţii unui refus*.

„Berliner Tagblatt" nu împărtăşesce vederile pesimiste ale lui „Evening Post" şi crede, că guvernul american nu ar fi început o astfel de acţiune, décă n'ar fi decis a o duce în împlinire cu tótă energia. „Berliner Tgbl." este o fóie jidovéscă, unul din organele Alianţei israelite à la „N. fr. Presse". De aceea nu ne mirăm, că părerile ei diferă aşa de mult de acelea ale diarelor creştine din Berlin.

Diarul *„Tribuna"* din Roma, primesce din Londra scirea, că în cercurile politice de acolo, se crede, că acţiunea Statelor-Unite pentru Evreii din România nu va avé nici un efect.

Diarele englese şi americane recunosc dinainte, că nu trebue sĕ se aştepte cineva la nici un resultat.

Intr'o notă pe care o publică *„Allgemeine Zeitung"* se spune, că subiectul notei adresată puterilor de Statele-Unite ale Americei de nord, în privinţa evreilor din România, e numai un pretext pentru a se puté împiedeca debarcarea imigranţilor în acea ţéră.

In curênd, guvernul din Washington va scóte un decret prin care se va opri întrarea în America de nord a sĕrăcimei din Europa.

„Kölnische Zeitung" scrie, că Germania nu e de loc interesată în chestiunea evreilor din România şi nu se gândesce sĕ încépă vr'o acţiune, cu atât mai mult că e la mijloc o chestiune grea din care nu se póte culege decât neisbândă. Imprejurimea, că tractatul la care se referă nota americană s'a iscălit în Berlin, nu obligă mai mult pe Germania, decât pe alte puteri. De aici urméză, că Germania nu e chemată a avé rol conducĕtor în acéstă afacere.

*

Din Londra se depeşéză diarului „N. Fr. Pr." următórele:

Posiţia ce a luat'o *Chamberlain* în cestiunea evreéscă, este fórte interesantă şi încuragiatóre mai ales în faţa unor anumite încercări, cari ţintesc întru a învia în Anglia antisemitismul. Prigonirea nu se póte justifica nici din punct de vedere antisemitic, nici din cel filosemitic. Décă Evreul s'a aşedat odată într'o ţéră şi a trăit acolo nesupĕrat, acésta este o dovadă, că este un cetăţén cruţător şi sîrguitor. Emigrantul, care vine în Londra, adevĕrat că vine fără mijlóce, în scurt timp însĕ îşi scie câştiga pânea în împrejurările cele mai dificile, unde Englezul nu póte prospera. Pornirile ivite în Anglia contra Evreilor sunt isvorîte din prejudiţii fără sens. Tot aşa şi în România.

„Pall Mall Gazette" confirmă părerea lui Chamberlain. Evreii nu pot fi stîrpiţi, chiar décă presupunem, că acésta s'ar face în folosul societăţii. Fie-care ţéră îşi are pe jidovii, pe care îi merită.

„St. James Gazette" nu crede, că nota lui Hay va avé un resultat imediat, deórece puterile se vor feri a întreprinde ceva positiv.

*

„Alkotmány" de la 24 l. c. publică sub titlul *„Un cuvênt adevĕrat despre Jidovii din România"* un articol în care se ocupă de Evreii din statul român. Étă ce scrie într'altele fóia maghiară:

„I-se impută României, că nu naturaliséză pe Evrei, că-i consideră de streini, deşi tractatul de la Berlin ar sili-o sĕ-i recipieze. Asta-i o greşélă. Inşişi jidovii sunt de vină că nu-i naturaliséză; ei nu învaţă limba ţerii, nu se conforméză obiceiurilor ei, despreţuesc ţéra şi într'un stat cu cultură francesă, conservă cu obstinaţie cuvêntul *german*. Care stat n'ar urî pe astfel de supuşi? Afară de acésta jidovii din România nu sunt dintre cei mai buni. Ei ori-că sunt sĕraci lipiţi, ori că *încunjură munca*, ori că *ostentativ jócă pe domnii...*

„După cum vedem din pressa germană, alianţa universală israelită a luat în mâna sa causa jidovilor din România, subvenţionéză cu bani diare berlineze şi vienese, ca sĕ rĕspândéscă scirile neadevĕrate, pentru-ca opinia publică sĕ nu vadă cu claritate evenimentele din România şi mai ales causele acestora. Guvernul român nu póte face nimic faţă cu astfel de sciri, fiind-că el nu se află în situaţia plăcută, ca prin subvenţiuni egale sĕ le paraliseze în alte diare...

„Ar fi timpul, ca noi Maghiarii, pe cari ne interesézâ atât de aprópe emigrarea jidovilor din România, sĕ fim în clar cu starea lucrurilor. Pe jidovii români, cari se pórtă necinstit faţă cu patria lor, nu trebue sĕ-i luăm sub scutul nostru, ba trebue sĕ-i convingem de netemeinicia plângerilor şi acusaţiunilor lor... Guvernul român n'are causă de a prigoni pe proprii sĕi cetăţeni, dér nici nu póte tolera renitenţa ori cui"...

Pressa streină şi serbarea de la Şipca.

Diarul berlinez *„National Zeitung"*, se ocupă într'un remarcabil articol cu serbarea dela Şipca. După-ce spune, că în rĕsboiul de la 1877/78 armata română a dat dovedi, că este educată europenesce şi că e neîntrecută de cea ruséscă, dér, că Bulgarii uitând sĕ învite România la numita serbare, şi-au dat prin acésta pe faţă ura şi invidia lor faţă de Români; şi după-ce înşiră evenimentele din urmă ce s'au ivit în istoria Bulgariei, — scrie următórele:

. . . „Aerul libertăţii pare a nu fi fost favorabil Bulgarilor, după cum spera Europa. Până acum Bulgarii liberaţi au fost în Peninsula balcanică un element *mai mult neliniştitor şi periculos, decât pacînic şi civilisat.* Constituţia nepotrivită pentru starea culturală a masselor poporului a dat nascere unei pătimaşe lupte de partid, care pretutindeni dă nascera la disordini şi nemulţămiri...

Aroganţa naţională, ce se îndréptă provocătóre când în contra Sêrbiei, când în contra României séu a Greciei, vede Rumelia şi Macedonia ca moştenire a Bulgarilor şi ea nu alege mijlócele pentru ajungerea acestui scop. *Brutalitatea e în sângele Bulgarilor moderni.* Oficerii, cari au atacat pe şeful şi prinţul lor, spre a-l da pe mâna Ruşilor, asasinii, cari au omorît pe Stambuloff, conducĕtorii comitetului macedonén, cari ordonă estorcări de bani, incendieri, răpiri cu forţa şi asasinate, au desvălit trăsăturile caracterului bulgar — tóte acestea sunt fapte, cari au făcut sĕ se schimbe aprópe cu totul părerea favorabilă ce Europa o avuse până atunci despre Bulgari.

Pe lângă tóte acestea sĕ se mai adaugă trista situaţie financiară cu administraţia ei uşuratic condusă şi continuele impasuri financiare ale guvernului, din cari odată chiar Rusia oficială a trebuit sĕ-l scótă printr'un avans de mai multe milióne, tot atâtea motive spre a slăbi simpatiile ce Bulgaria şi le dobândise la începuturile sale sub Alexandru Battenberg şi Stambuloff.

Economicesce şi politicesce a fost necesară întórcerea Bulgariei din oposiţia sa contra Rusiei, spre o vasalitate mai mult séu mai puţin mărturisită. In luptele de partid din Bulgaria, în cari sĕ desvălea une-ori mai pe ascuns, altă-dată pe faţă duşmănia faţă de statele vecine şi ambiţia de a atinge dreptul de posesiune şi suzeranitatea Turciei, prinţul Ferdinand a simţit trebuinţa de o mână puternică şi ocrotitóre, care sĕ-l pótă susţiné în hărţuelile din lăuntru şi din afară.

Prin sĕrbarea dela Şipca pacea încheiată între guverne şi principe s'a întins şi asupra armatelor şi popóreler, relevându-se lumei întregi înfrăţirea ruso-bulgară...

Luptele din câmpiile şi munţii Bulgariei au sdrobit pentru totdéuna supremaţia Turcilor în ţĕrile balcanice. Deplina neatârnare şi suveranitate a principatului faţă de pórtă e numai o chestiune de timp. Mai curênd séu mai târdiu Bulgaria va deveni un stat independent alături cu Grecia, Serbia, România şi principatul Muntenegru. Ce rang va lua printre aceste state, acésta se va hotărî mai mult prin desvoltarea sa culturală, decât prin armata sa. Modestele sale forţe în comparaţie cu ale Austro-Ungariei şi Turciei, vor trebui sĕ-i înfrâneze ambiţiunea şi politica.

De la România însĕ ea *póte lua ca exemplu*: cum un stat mic, prin înţelepciunea domnitorului sĕu, prin înlăturarea tuturor visurilor de cucerire, prin neîntrerupta muncă economică, şi îmbrăţişare a civilisaţiunei, a ajuns sĕ fie o putere şi şi-a dobândit o vadă chiar pe teritoriul rĕscolit de patimile de partid şi luptele dintre popórele fostei Turcii europene.

Strălucita sĕrbare, jumĕtate militară, jumĕtate religiósă dela Şipca, nu e fără primejdie pentru fantasia unui popor naiv, care nu póte înţelege cine hotăresce politica Europei. Décă acéstă serbare în loc sĕ stârnéscă în Bulgari sentimente pacînice şi voinţă seriósă spre o muncă culturală şi înălţarea fiinţei lor naţionale, ar aprinde speranţe aventuróse şi provocări ofensătóre pentru Turci séu pentru alte popóre din peninsula balcanică, desilusia ce s'ar ivi imediat, ar fi cu atât mai grozavă.

Viitorul prosper al Bulgariei depinde numai de munca şi bunăstarea sa, ér nu de planuri de cucerire şi rĕsturnare".

*

Diarul rus din Petersburg *„Nowosti"* scrie despre serbarea dela Şipca un articol fórte pesimist. Dice între altele, că Bulgarii încă tot mai viséză de-o *mare Bulgarie*, care sĕ se întindă „dela o mare la alta", pe când politica ruséscă, după speranţele făcute cu timpul, a părăsit de mult vederile ce sunt depuse în tratatul dela San-Stefano.

Bulgarii, scrie „Nowosti", impută mereu politicei actuale rusesci, că urmăresce tendinţe antibulgare. Tótă nenorocirea este însĕ, că speranţele bulgare nu consună cu faptele.

Bulgarii speréză, că Rusia va jertfi încă odată un sfert de milion de soldaţi pe câmpiile Macedoniei, spre a realisa tratatul dela San-Stefano. Aceste însĕ, dice „Now.", nu sunt decât visuri deşerte. Ruşii printr'asta şi-ar strica nu numai sie-şi, ci întregului Balcan, unde trebue sĕ susţină echilibrul în propriul interes şi în acela al păcii universale.

„Nowosti" mai comunică, că cei din Rusia multă vreme au şovăit, că óre sĕ se ţină festivităţile în Bulgaria, ori nu.

Situaţia în Balcani.

Se telegrafézâ din *Sofia:* In urma scirilor primite din Macedonia, mişcarea de insurecţiune ar cresce în acésta provincie; telegraful şi linia ferată ar fi distruse pe unele puncte.

„Correspondenz Bureau" din Viena află din Belgrad, că Albanesii din sangia-

---

rĕsc a mĕ întórce acasă. Eram atât de fericit şi în inima mea rĕsuna: La revedere!

Nóptea a doua.

Ea îmi strinse mâna.

„Sunt de douĕ óre aici. Nici idee nu aveţi, ce am pătimit tótă diua".

Ea se uita scrutătóre în faţa mea: „Eri m'am purtat ca o fată credulă. Décă e vorba, sĕ mĕ destăinuesc, trebue sĕ vĕ destăinuiţi întâiu d-vóstrĕ".

„Sĕ mĕ destăinuiesc?" strigaiu eu. „Sĕ mĕ destăinuiesc? Cine v'a spus, că eu am taine? Nu, eu n'am ce destăinui".

„Cum aţi trăit însĕ fără sĕ aveţi taine?" mĕ întrerupse ea rîdênd.

„Am trăit singur pentru mine. Inţelegeţi d-vóstrĕ cuvêntul: singur?"

„Cum se póte asta? d-vóstrĕ sĕ nu fi vĕdut ómeni nici-odată?"

„De vĕdut am vĕdut, şi totuşi sunt singur".

„Dér de vorbit nu vorbiţi cu nimeni?"

„Aşa dicênd cu nimeni".

„Esplicaţi-vĕ: Cine sunteţi d-vóstrĕ? Séu aşteptaţi! Eu am sĕ ghicesc. D-vóstrĕ aveţi o bunică, ca şi mine — bunica este órbă şi nu mĕ lasă de lângă dênsa, aşa că aprópe am uitat sĕ vorbesc. Inainte de asta cu doi ani, când am greşit ceva, mĕ chemà la sine şi îmi acăţà haina mea de a ei, cu un ac cu bold. Écă aşa şedem dile întregi una lângă alta, ea împletesce ciorapi, de şi e órbă, ér eu cos, ori îi cetesc ceva — mie îmi vine aşa de ciudat lucrul acesta, că sunt legată în acest chip de doi ani de dile de haina ei".

„Ah, Dumnedeule! Nu, eu n'am aşa o bunică".

„Vreţi sĕ sciţi, cine sunt? Eu sunt un om „original".

„Om original" esclamà copila şi rîse aşa de bine, de par'că n'a rîs de un an. „Dér, sciţi, că îmi place, sĕ stau de vorbă cu D-vóstrĕ! Uite, aici este o laviţă, haid' sĕ şedem. Pe aici nu umblă nimeni. Nimeni nu ne aude. Incepe a povesti. Ce e aceea original?"

„Un om ciudat", rĕspunseiu eu, contagiat de rîsul ei copilăresc, „un caracter aşa.. sciţi D-vóstrĕ, ce va sĕ dică un visător?

„Visător? De unde sĕ sciu eu? Eu sunt de asemenea o visătóre. Câte nu-mi trec mie prin cap, când şed aşa lângă bunica. Visul începe, şi câte nu păţesc în vis... Mi-s'a întêmplat adesea, că mĕ măritam câte după un prinţ chinezesc".

„Minunat! De vreme ce v'aţi măritat în vis după un prinţ chinezesc, atunci cred, că mĕ veţi înţelege. Inainte de tóte însĕ, scuzaţi, nici nu sciu cum vĕ chiamă."

„In sfêrşit, v'aţi adus aminte de acésta"....

„Ah, Dumnedeule, până acuma nu mi-a venit în minte, căci mĕ simţiam atât de fericit...."

„Numele meu e Nasstenca".

„Nasstenca — numai Nasstenca?"

„Numai Nasstenca! Nu vĕ ajunge atâta?"

Mĕ aşedai lângă dênsa şi începui: „Este, amica mea Nasstenca, în viéţa mea o oră, pe care o iubesc din cale afară; asta este óra, care întrerupe aprópe ori-ce lucrare — toţi se grăbesc sĕ mérgă acasă, sĕ mănânce de amiadi şi sĕ se odihnéscă — şi pe drum mulţi fac planuri vesele pentru de séră şi pentru timpul liber. Eroul nostru — permiteţi-mi Nasstenca, sĕ vorbesc despre mine în persóna a treia, căci mi-ar fi greu sĕ vorbesc despre mine în persóna întâiu — eroul nostru, care nici el nu este fără ocupaţiune, merge după ceilalţi. Faţa lui palidă, puţin cam sbârcită, vorbesce despre o senSaţie ciudată a plăcerii; şi el privesce la amurgul sĕrii, care se stinge încet pe cerul rece al Petersburgului. El e mulţumit, căci s'a liberat până mâne de afacerile supărătóre, e mulţumit ca un şcolar, care din banca şcolară alérgă la mâncările sale preferate. De-odată devine gânditor... Abia observă drumul, pe care cu puţin mai înainte cele mai mici lucruri îi atrageau atenţiunea. Deiţa fantasiei i-a înşirat de-o dată tablouri dintr'o viéţă miraculósă, care n'a mai fost. Incercaţi-vĕ sĕ-l opriţi, întrebaţi-l repede, unde stă, pe ce strădi a umblat, de sigur nu-şi va aduce aminte de nimica şi va spune nĕcăjit o minciună, numai ca sĕ salveze aparenţa bunei cuviinţi".

(Va urma.)

cul Novi-Bazar (Albania), au pĕtruns pe teritoriul sêrbesc în munții Koparcik, la distanță de trei óre de fruntaria turcă, au atacat cu focurĭ de pușcă pe țĕranii sêrbĭ, ucidênd pe doi din ei. Au prins pe alțĭ trei țĕranĭ, i-au pus în lanțurĭ și i-au dus cu ei, furând în acelașĭ timp vite și instrumente de muncă și o cĕruță cu cai. Dênșii au fugit la aparițiunea sentinelelor.

Se depeșéză din Salonic diarului „*Neues Wiener Tagblatt*“, că aprópe de Babsor, trei zapcii au fost atacațĭ și ucișĭ de o bandă de 20 macedonenĭ. Aprópe de Bairalidjuma a fost o luptă între acéstă bandă și trupele turcescĭ. Treĭ soldațĭ au fost ucișĭ și doi rănițĭ. Tot atâția Bulgarĭ au cădut din bandă.

„*Politische Correspondenz*“ află din Ianina, că între partisanii lui Essad Pașa, șeful gendarmilor, și partisanii guvernatorului Osman Pașa, au isbucnit conflicte.

La Prevesa, un partisan al lui Essad a ucis pe drum pe un înalt funcționar și pe un ofițer de artilerie, trăgênd asupra lor glónțe de revolver.

„*Neue Freie Presse*“ primesce din Cettinje confirmarea scirei, că sporesc agresiunile Albanesilor contra Sêrbilor. Mănăstirea Deschain a fost jefuită. Protopopul Nicodem Radulovicĭ a fost atacat și i-s'a furat sacul cu banii strînșĭ din pomenĭ.

Notabilul sêrb Ștefan Makuovicĭ a fost prins de briganđĭ și liberat în schimbul unei sume marĭ de banĭ.

O telegramă din Constantinopol confirmă vestea, că linia ferată între Mitrovița și Ueskiub a fost stricată de Albanesĭ.

Pórta a primit o scrisóre de la capii albanesĭ Mustafa Agha, Tchaban din Kuprina, carĭ amenință cu represalii din causă că se ține în închisórea din Ueskiub fiul lui Mustafa.

SCIRILE DILEI.

12 (25) Septemvrie.

Proces de pressă. „Tribuna“ din Sibiiu, de Mercurĭ, anunță că nu maĭ puțin de *cincĭ articole* de ale sale sunt impro-cesuate. Marțĭ redatorul responsabil al „Tribunei“ a fost citat la judecătorul de instrucție din Sibiiu, care i-a făcut cunoscut, că are sĕ déa sémă despre cele scrise în următorii articolĭ „agitatoricĭ“: „*Numaĭ morțĭ vom da-o*“, prim articol publicat în nr. 114 de la 5 Iulie; „*Pericolul se apropie*“, prim articol în nr. 144 de la 23 August; „*Secuiĭ*“ — doi primĭ articolĭ în nrii 148 și 150 de la 28 și 31 August c.; „*Din pĕcatele nóstre*“, articol secundar publicat în nr. 148 de la 28 August.

Pentru spargere de ferestri. Cu mare mâhnire „patriotică“ aduce foile unguresci scirea, că *Valenticĭ*, comandantul districtului honvedesc din *Seghedin*, a cerut de la magistratul orașului Seghedin o despăgubire de 450 coróne pentru ferestrile acelor locuințe ale ofițerilor, pe carĭ plebea kossuthistă le-a spart „în onórea lui Kossuth“ cu ocasia serbării centenarului „idolului națiunei“. Din causa acésta „Egyetértés“ îl ia la refec pe Valenticĭ, dicêndu-i între altele, că e „om malițios“.

Desertarea garnisónei din Ada-Kaleh. „*Aradi Közlöny*“ anunță, că dilele trecute a fost arestată o garnisónă militară întrégă. Ĕtă antecedențele: Pe insula Ada-Kaleh se trimite câte o garnisónă din corpul de armată 6. Anul acesta a venit rêndul regimentului 46 din Seghedin. Soldații li-s'a urît, se vede, de funcția, ce o îndeplineau și într'o bună diminéță au desertat cu toții la Orșova, — ca sĕ-șĭ petrécă. Locotenentul *Bartha* Iozsef, comandantul garnisónei, se trezi de-odată că pe insulă nu se află picior de soldat. A plecat sĕ-i caute și i-a aflat în Orșova, într'o veselă societate. Garnisóna fù dusă, sub escortă militară, la Arad și închisă în temnița cetății. S'a mai întêmplat adeseorĭ, ca de pe insula Ada-Kaleh sĕ deserteze câte-un soldat, dér ca garnisóna întrégă sĕ deserteze, nu s'a mai pomenit până acum.

Din Șiria. Am publicat și noi după foile unguresci scirea, despre cele ce s'au petrecut în Șiria cu ocasia convoiului kossuthist, care a parcurs stradele acelei localitățĭ în preséra aniversării lui Kossuth. Diarele unguresci spuneau, că manifestanții ar fi fost luațĭ la gónă de Românĭ. Acésta însĕ nu este adevĕrat. In preséra sĕrbării kossuthiste nisce slugĭ ai baronului din Șiria au cutrierat stradele comunei și vĕđênd, că la casa d-lui protopop *Popovicĭ* nu este iluminație, au spart ferestrile cu pietrii, apoi le-a venit pofta sĕ se bată cu pietrii. O piatră a nimerit capul unui țigan lăutar, care cânta marșul lui Rakoczy, — ceea-ce s'a dovedit și oficios. Aicĭ se reduce scirea tendențiósă a foilor maghiare.

Regele Belgiei se justifică. Din *Bruxella* se telegrafeză, că foile publică declarația regelui *Leopold* al Belgiei în care îșĭ justifică purtarea sa față de contesa Lonyai. Regele dice în declarația sa că fiica lui a comis pĕcat neiertat, când a încheiat căsĕtorie cu contele Lonyai și prin pĕcatul acesta ea s'a esclus pe sine din familia regală și prin urmare, ea nu póte sĕ asiste la nicĭ o ceremonie de curte.

Supărarea kossuthiștilor din Clușiŭ. Diarul „M. Szó“ informat de unul din kossuthiștii românĭ din Clușiŭ, care a luat asupra sa rolul meschin de a da informații în chestiunĭ românescĭ la acest diar jidovesc-francmason, aduce scirea surprindĕtóre, că Românii din Clușiŭ numai de aceea n'au iluminat în onórea lui Kossuth, fiind-că au fost oprițĭ de noul protopop Dr. Dăianu. Informatorul zevzec al fóiei unguresci face reproșurĭ metropolitului din Blașiŭ, că prin numirea d-lui Dăianu a stricat pacea între Românii și Ungurii din Clușiŭ „pace cultivată cu atâta îngrijire de cele mai distinse familii românescĭ din acel oraș“. Ca sĕ arate și mai cu evidență primejdia patriotică, întrodusă în Clușiŭ, prin acéstă numire, ticălosul corespondent mințênd ca din carte, pune în sarcina d-lui protopop și organisarea unui pretins biurou român, care ar avé menirea sĕ informeze strĕinătatea asupra asupririi Românilor și aduce în legătură numele d-lui Dăianu și cu o viitóre visită, pe care studenții italienĭ au de gând s'o facă în Transilvania cu scop de a cunósce chestiunea românescă.

Alăturea cu „M. Szó“ vedem, că și diarele maghiare din Clușiŭ, ca „Ujság“ și „Ellenzék“ se ocupă cu Românii de acolo în legătură cu aniversarea lui Kossuth. Numitele diare, în stilul lor obicĭnuit, se expectoréză mai ales contra corespondenței nóstre din Clușiŭ publicată în numĕrul de Duminecă și în care se înfieréză după merit cei doi pĕcătoșĭ, carĭ pretind încă sĕ fie considerațĭ drept Românĭ și totușĭ serbéză împreună cu koșutiștii și îșĭ varsă balele veninóse în foile cele mai șoviniste maghiare.

Noi nu putem reflecta la asemenea inepții.

La iluminația din Arad. Relativ la scirea adusă de diarul nostru de la 11 (23) Sept. a. c. sub titlul „Românĭ koșuthiștĭ în Arad“, suntem rugațĭ din partea d-lui Russu-Șirianu a da loc unei rectificărĭ. „Din cele ce s'au publicat în chestia iluminării *locuinței* mele — dice d-l Russu — nimica nu-i adevĕrat.“

Logodnă. D-l Dr. med. Fritz *Hubbes* din Brașov, fost asistent c. r. la clinica universitară, s'a logodit cu d-șora Irma *Lászlo* de Al.-Doboly.

Jubileul societății „Liedertafel“ din Bucurescĭ. Societatea germană de cântărĭ „Liedertafel“ din Bucurescĭ îșĭ va serba în curênd jubileul de 50 de anĭ al esistenței sale. Pentru arangiarea festivităților, ce se vor da din acest incident, s'a organisat un comitet în fruntea căruia s'au pus ca protectorĭ și presidențĭ de onóre ambasadorii și consulii Germaniei și Austro-Ungariei. S'au trimis învitărĭ la societățiile de cântărĭ din țéră și strĕinătate și se aștéptă sĕ vină la Bucurescĭ cu acea ocasiune un numĕr de 4—500 de óspețĭ.

Galben falsificat. Un locuitor din Oradea-mare cu numele Toth István s'a dus dilele acestea la banca austro-ungară din acel oraș, spre a schimba un galben pe care îl primise cadou de la armurierul Schuller. La bancă s'a dovedit, că galbenul este falsificat și că conținutul aurului dintr'ênsul nu valoréză, de cât vr'o 30—40 creițarĭ. Acel galben fusese dat ca premiu de către societatea din Oradea-mare.

Cassa districtuală pentru ajutorarea bolnavilor. Deóre-ce la adunarea generală estra-ordinară nu s'a întrunit un numĕr suficient de membrii, spre a puté aduce concluse, se va ține o nouă adunare generală *Sâmbătă, în 27 Septemvrie* séra la órele $7^{1}/_{2}$ în sala cea mare a primăriei. In acéstă adunare se vor pertracta obiectele la ordinea dilei și se vor aduce concluse, fără considerație la numĕrul membrilor.

Concert. Musica orășenéscă va da Duminecă 28 l. c. un concert în sala de la hotel „Europa“. Inceputul la 8 óre séra. Intrarea 60 banĭ.

Serbările de la Șipca.

Din Sofia se scrie diarului „Vossische Zeitung“:

„Serbările de la Șipca vor fi desbrăcate de orĭ-ce caracter politic național. In special la Sofia nu va veni nicĭ unul dintre înalții óspețĭ, afară de contele *Ignatiew*, căruia i-se vor face pretutindenea ovațiunĭ. Marele duce *Nicolae Nicolaevicĭ* sosesce Joi la 25 Septemvrie în Varna cu cuirasatul „Gheorghe Pobiedonoseff“ și va fi primit de către principe, ministrul președinte Dr. Danew și de către un membru din presidiul Sobraniei. După o scurtă poposire, persónele princiare se vor duce cu tren separat la *Tirnova*, unde vor sosi Vinerĭ 26 Septemvrie diminéța.

Din Tirnova vor merge cu trăsurile la Gabrowo, unde vor petrece nóptea. A doua di se vor duce apoi călărĭ la Șipca.

Aicĭ în mijlocul mormintelor și monumentelor rusescĭ, se va lua prândul, ér séra se vor coborî în lagăr, lângă satul Șeinova, unde se afla la 1877/78 lagărul întărit al lui *Wessel pașa*, care fiind atacat din amêndouĕ flancurile de Rușĭ, a depus armele împreună cu 26.000 ómenĭ.

Intr'o dumbravă de nucĭ s'au făcut pentru persónele princiare nisce chioșcurĭ de lemn.

Duminecă în 28 Sept. diminéța se va face sfințirea mănăstirei comemorative rusescĭ la polele înălțimei Șipca. La sfințire va lua parte numai clerul rusesc, ceea-ce audindu-se, a produs mare supĕrare printre Bulgarĭ.

La banchetul, ce se va da în salele seminarului împreunat cu mânăstirea comemorativă, vor ridica toaste: principele, marele duce, Dr. Danew, contele Ignatiew.

Lunĭ diminéța se va face un simulacru de atac turcesc și apĕrare ruséscă și se va oficia un parastas pentru cei căduțĭ în rĕsboiŭ.

In diua următóre se va repeta atacul în flanc, ce l'au făcut generalul Skobelew și generalul Swiatopolk-Mirski în dilele de 8 și 9 Ianuarie 1878 contra lagărului turcesc de lângă Șeinovo.

Mercurĭ, 1 Octomvrie va fi mare paradă militară și un mare prând în lagărul princiar. Cu acéstă ocasiune se vor rosti toaste de către cele douĕ persóne princiare și de către miniștri de rĕsboiŭ Paprikow și Kuropatkin.

Marele duce se va întórce încă în aceeașĭ di prin Stara-Zagora și Burgas. După-cum se scrie din alte părțĭ, marele duce va trece prin Constantinopole.

ULTIME SCIRI.

Seghedin, 25 Sept. Publicistul german Alois *Krisch* a fost condamnat adĭ aicĭ pentru pretinsă agitație contra Maghiarilor, la *4 lunĭ închisóre și 200 cor. amendă.*

Viena, 25 Septemvrie. După-cum se anunță din Sofia, o viuă propagandă se face din partea comitetelor macedonene, pentru a strînge banĭ, ca sĕ pregătéscă o mișcare seriósă în Macedonia.

Odessa, 25 Septemvrie. Ciuma face progrese aicĭ. In timp de 5 dile (14—19 Sept.) au fost 10 casurĭ de ciumă, dintre carĭ 4 cu sfîrșit mortal.

Londra, 25 Septemvrie. „Daily Express“ află din Petersburg, că, la reîntórcerea Țarului de la Kursk, unde s'au făcut manevre, șinele căii ferate erau tăiate atât pe la Nicolaef, cât și pe linia Varșoviei. Trenul pe linia din urmă a deraiat. Pe linia dintâiu tăietura a fost descoperită la timp.

Diverse.

Istoria turnului San-Marco. La anul 976, sub dogele Pietro Orceolo, s'a început clădirea unui turn, odată cu aceea a bisericei; la 1080 abia se ajunsese la a treia parte din înălțimea ce avea cel năruit, dér vĕđêndu-se, că temelia i-se prăbușesce, a fost dĕrîmat și atuncĭ s'a început a se clădi turnul, care a trăit până mai dilele trecute, la 30 de metri de unde fusese cel vechiŭ. In 1156 era clădit până la camera clopotelor (la 66 m. 66 de la pămênt). Dogele Orio Malpieri la 1178 l'a sfîrșit; vîrful însĕ nu se potrivea cu turnul și cutremurele de la 1347—1348 sub Andrea Dandolo l'au crăpat; la 1510 dogele Leonardo Loredano a pus de a stricat vîrful și l'a făcut din nou, așa cum a fost până acum. La 1517 era gata; acoperit cu table de bronz, împodobit cu stâlpĭ de verde antic și cu marmură din Orient. In vîrf era un ânger de bronz aurit, care a stat până la 1822. „*Il campanile*“ era înalt de 99 m. 03, ér de la 1732 numai de 98 m. 60, căcĭ s'a pavat piața cu plăcĭ de marmură de 0.43 m. de gróse.

Unde se duce aurul? Un savant, care se ocupă de mult cu cestiunea de a sci, unde trec metalele prețióse, a stabilit, prin o statistică minuțiósă, că dentiștii americanĭ întrebuințéză, în fie-care an, pentru a plumbui dinții defectuoșĭ ai concetățenilor lor, cantitatea fabulósă de 800 kilograme aur. Acéstă greutate represintă o valóre de 2 milióne și jumĕtate francĭ, valóre, care în cea mai mare parte, este îngropată cu purtătorii ei. Décă lucrurile ar merge tot așa timp de trei vécurĭ, ar fi la un moment dat în cimitirile Statelor Unite suma respectabilă de 750 milióne, adecă esact aceeașĭ sumă, care circulă acum în Statele-Unite. Ce am face fără statisticienĭ?

Sosițĭ în Brașov.

Pe diua de 24 Septemvrie 1902.

H. Pomul verde: Kertész, Pesta; Biasini, Buziaș.

H. Europa: Heksch, Losoncz; Dutkaw, Agria: Spitz, Triest; Lederer, Szás, Gossler, Asch; Frigător, Galațĭ; Dombek, Beuthen; Ameluzen, Bucurescĭ; Schurtz, Brema; Platschek, Pollák, Semberger, Seiss, Beer, Lederer, Viena.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureșianu.***
Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aici înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 bani pentru recomandaţie.)

Cărţi de rugăciunĭ şi predicĭ.

Anghira Mântuirei, cărticică de rugăciunĭ şi de cântărĭ pentru mângăerea sufletéscă *Edıţ. IV. corectată.* Gherla. Preţul unui es. în păreţĭ tarĭ coloraţĭ 70 banĭ. (+ 10 b. porto.)

Mărgăritarul Sufletului, carte de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită pentru tóte trebuinţele vieţii. *Ediţiunea IV.* Gherla. Conţine peste 343 pag. Legată costă 1 cor. (+ 10 b. porto).

Micul mărgăritar sufletesc, cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită mai ales pentru copiiĭ mai mărişorĭ. Legată costă 44 banĭ (+ 5 b. porto).

Carte de rugăciunĭ, cererĭ şi laude întru onórea Preacuratei Feciόre Maria pentru folosul şi mângăiarea sufletelor. Preţul legat 40 banĭ (+ 5 b. porto).

Cuvêntărĭ bisericescĭ scrise de Ioan Papiu Tom. III Preţ. 3 cor. pl. 20 b.

Cuvêntărĭ bisericescĭ de *Ioan Papiu*: tomul I, III şi IV cuprinde cuvêntărĭ bisericescĭ acomodate pentru orĭ-ce timp; şi pentru tóte sĕrbătorile de peste an. Pe lângă predicĭ, se mai află în text câte-o instructivă notiţă istorică privitóre la însemnătatea diferitelor sĕrbătorĭ. Fiă-care tom separat costă 3 cor. (pl. 10 b. porto)

Predicĭ pe tóte Duminecile şi sĕrbătorile de peste an, Vol. I. de *Em. Elefterescu*, cunoscut atât de bine în cercurile românescĭ din numĕrósele sale scrierĭ. Are 250 pag. Preţul cor. 3 (+ 20 b. por.)

Predicĭ pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de *V. Christe.* Conţine predicĭ dela Dumineca XI după Rosalii pănă la Dumineca Vameşului. Preţul cor. 1.60 (prin poştă cor. 1.70.)

Cuvêntărĭ funebrali şi iertaţiuni pentru diferite cause de mórte, de Ioan Papiu Preţ. 3 cor. pl. 30 b.

Cuvêntărĭ bisericescĭ pre serbătorile de preste an scrise de Ioan Papiu. Preţ. 3 cor. pl. 30 b. porto.

Cuvêntărĭ funebrale şi iertăciunĭ pentru diferite casurĭ de mórte, întocmite de *Ioan Papiu.* Conţin vre-o 400 pag. Preţul 3 corόne (+ 20 b. porto.)

Mama sfântului Augustin de Emil Bougaud, traducere de Salba. Editura d-lui prof. Dr. E. *Dăianu.* Tipografia archidiecesană din Blaşiŭ. Cartea are 31 cóle de tipar (500 paginĭ) şi este fructul ostenelelor unor laborioşĭ studenţĭ în teologie dela universitatea din Budapesta Cuvêntul „Salba“ ne reamintesce societatea literară cu acelaşĭ nume a teologilor din seminarul desfiinţat „S-ta Barbara“ din Viena, căreĭ societăţĭ îi mulţumim publicarea Fabiolei şi a unei părţĭ din catechismul cel mare al lui Deharbe. Traducĕtorii ne ofer o lectură edificătóre în stil îngrijit, tiparul curat, hârtia bună. Preţul unui esemplar legat elegant în pânză este 4 corόne (+ 30 b porto) Un esemplar broşat 3 corόne (+ 30 b. porto).

Monolόge de Antoniu Pop:

Nr. 1. Pe neaşteptate . . . 08 b.
Nr. 2. Pentru ce am rĕmas flăcău bĕtrân . . . . 16 b.
Nr. 3. La anul nou . . . . . 08 b.
Nr. 4. Ce nicĭ prin minte nu mi-a trecut . . . . 08 b.
Nr. 5. O pĕţanie . . . . . . 08 b.
Tóte la olaltă 48 b. plus 10 b. porto.

Asupra situaţiunei, articoli şi foişóre de Iónŭ A. Lăpedat. Preţ. 40 b. pl. 10 b. porto)

Influinţa francesă în România de Al. Xenopol profesor la universitatea din Iaşĭ Cu 50 b. + 5 b. porto.

Pribeag, ediţia 1-ă de Ioan Iosif Sceopul Preţ. cor. 1. 50 b. pl. 10 b. porto.

Poesii de Al. A. Macedonski. Preţ. 3 cor. pl. 20 b. porto.

Infocata şi nenorocita dragoste a lui Filarot şi Antusei, o povestire fórte frumósă in versurĭ, păstrată din bătrânĭ. Preţ. 24 b· pl. 3 porto.

Prosă şi versurĭ, fabule de Gr. M. Alexandrescu preţul 30 b. plus 5 b. porto.

Istoria lui Stan Păţitul. Partea a II-a. **Femeia** în versurĭ pentru popor de I. Tom Totan învĕţător, preţ. 20 b. plus 3 b. porto

Scriitorĭ, cetitorĭ şi criticĭ de N. Rădulescu-Niger 50 b. plus 5 b. porto.

Lira Sionului séu cântarea sĕrbătorislor de Aron Boca Velchereanu 50 b. plus 10 b. porto.

Buna chivernisélă, carte pentru toţĭ întocmită după ideile lui Sam. Smiles de Theodor V. Păcăţianu. 40 bani plus 5 b. porto.

Monologurĭ în versurĭ seria a 2-a după Auguste Vacquerie, Eugene Manuel, Uhland, Emile Goudean, E. Grenet-Dancour şi L. Ratisbonne de Nicolae Ţincu, 1 cor. plus 5 b. porto.

Imbunătăţirea stărei sătenilor de Gr. G. Pencescu, preţ, 50 b. + 5 b. porto.

Cu vêrful penei, scrieri satirico-humoristice de Antoniu Pop 1 Cor. plus 10 b. porto.

Poesii de Vasile Ranta Buticescu. Ediţiunea „Amicului Familiei“. Preţul 1 cor. 20 b. plus 10 b. porto.

Istoria legii noue scrisă de Dr. Victor Szmigelski. Tomul II: Isus ca preot. Cu aprobarea Prea-veneratului Ordinariat metropolitan gr. cat. de Alba-Iulia şi Făgăraş. Pretul 3 cor. 40 b. plus 20 b. porto.

Escursiunĭ pe munţii Ţerei Bârsei şi ai Făgăraşului din punctul „La om“ de pe „Bucecĭ“ pănă dincolo de „Negoiul“. Descoperirĭ, întregite cu schiţe istorice despre Castelele şi ţera Făgaraşului de I. Turcu, protonotar pensionat al comitetului Făgăraş. Preţul 2 lei plus 10 b. porto.

„Clipe de repaus“ de *Sorcovă.* Un volum elegant, care póte ocupa loc pe masa orĭ-cărui salon. Preţul 2 corόne (Pentru România 2 Lei 50 banĭ) porto estra. Credem a fi de prisos a mai recomanda în special acéstă nouĕ apariţie literară. In acest volum găsim un limbagiŭ frumos românesc şi nişte povestirĭ scrise cu atâta spirit, încât cartea odată luată în mână, nu o mai pui jos, pănă nu ai cetit'o tótă Se póte procura la Tipografia A. Mureşianu pe lângă trimiterea preţului indicat plus 20 banĭ porto.

Cursul la bursa din Viena.

Din 24 Septemvrie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120.—
Renta de corόne ung. 4%	98.—
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$%	—.—
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%	—.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	—.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.85
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	204.75
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	161 40
Renta de argint austr.	101.15
Renta de hârtie austr.	101.—
Renta de aur austr.	121.50
Losurĭ din 1860.	151.75
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	15 88
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	726.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	685.25
Napoleondorĭ	19.06
Mărcĭ imperiale germane	117.—
London vista	239.55
Paris vista	95.10
Rente austr. 4% de corόne	100.05
Note italiene	94.80

Cursul pieţei Braşov.

Din 25 Septemvrie n. 1902.

	Cump.		Vénd.
Bancnot rom.	18.90	Vénd.	18.94
Argint român.	18.80	„	18.88
Napoleond'orĭ.	19.04	„	19.07
Galbenĭ	11.20	„	10.30
Ruble Rusescĭ	2.54	„	—.—

Sz. 2213—1902.
tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagy-ajtai kir. járbiróság, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy az „Albina“ tak.- és hitelintézet brassói fióktelepe végrehajtatónak Bernád István végrehajtást szenvedő elleni 270 korona tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyeben a k.-vásárhelyi kir. törvényszék (a n. ajtai kir. járásbiróság) területén levő a Hidvég község határán fekvő a hidvégi 562 sz. tljkvben foglalt A † 1371, 1372 hrsz. egész ingatlanra 242 kor, a 1627 hrsz. egész ingatlanra 22 kor., a 2621 hrsz. egész ingatlanra 87 kor., a 3391, 3392 hrsz. egész ingatlanra 218 kor., és az 1385 sz. tljkvben foglalt A † 1104, 1105 hrsz. egész ingatlanra 242 koronában, ezennel megállapitott kikiáltási árban az özvegy Bernád Györgyné szül. Péter Judit haszonélvezeti jog sérelme nélküli, ingatlanra az árverést 270 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanokat **1902 évi Október hó 21-ik napján délelött 9 órakor** Hidvég község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42 § ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagy-Ajtán, 1902 évi augusztus hó 6-ik napján.

A. kir. jbiróság, mint tlkönyvi hatóság. 1—1.(668)